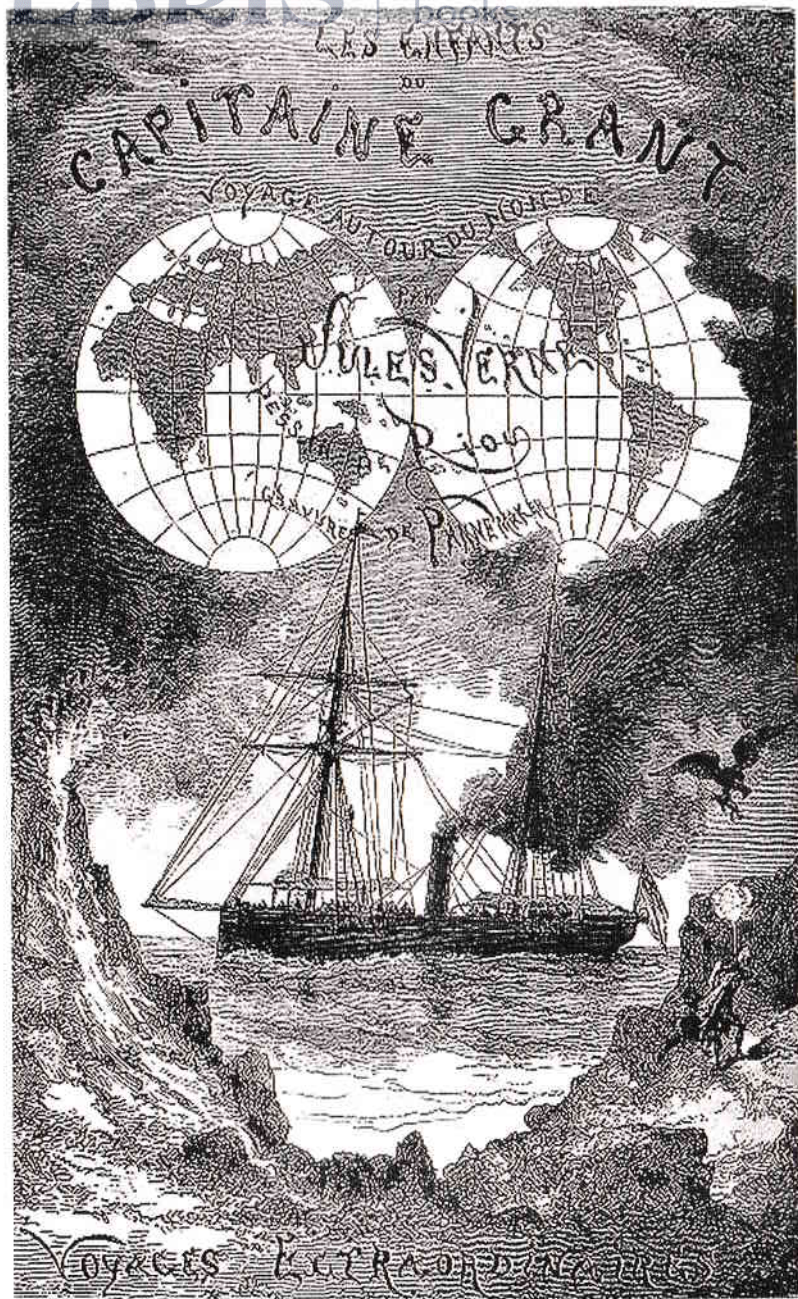

LIBRIS

We know

JULES VERNE

COPIII
CĂPITANULUI GRANT

II. ÎN AUSTRALIA

Ilustrații de Édouard Riou

Traducere și note de Mihail Petroveanu

LITERA
București

PARTEA A DOUA

I. ÎNTOARCEREA LA BORD	5
II. TRISTAN D'ACUNHA.....	17
III. INSULA AMSTERDAM.....	28
IV. PARIURILE LUI JACQUES PAGANEL ȘI ALE MAIORULUI MAC NABBS	39
V. MÂNLA OCEANULUI INDIAN	54
VI. CAPUL BERNOUILLI.....	67
VII. AYRTON.....	79
VIII. PLECAREA	94
IX. PROVINCIA VICTORIA	105
X. RÂUL WIMERRA.....	115
XI. BURKE ȘI STUART.....	127
XII. CALEA FERATĂ DE LA MELBOURNE LA SANDHURST.....	140
XIII. PREMIUL ÎNTĂI LA GEOGRAFIE.....	152
XIV. MINELE DIN MUNTELE ALEXANDRU.....	165
XV. AUSTRALIAN AND NEW ZEALAND GAZETTE	179
XVI. MAIORUL SUSȚINE CĂ SUNT MAIMUȚE.....	190

XVII. CIOBANII MILIONARI.....	205
XVIII. ALPII AUSTRALIENI.....	221
XIX. O LOVITURĂ DE TEATRU.....	235
XX. ALAND! ZEALAND!.....	248
XXI. PATRU ZILE DE GROAZĂ.....	260
XXII. EDEN.....	273

Les enfants du capitaine Grant
Jules Verne

Editura Litera
tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19
e-mail: contact@litera.ro
www.litera.ro

Copiii căpitanului Grant. II. În Australia
Jules Verne

Copyright © 2024 Grup Media Litera
pentru versiunea în limba română
Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii
Corector: Nicoleta Arsenie
Prepress: Andreea Apostol

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
VERNE, JULES
Copiii căpitanului Grant / Jules Verne. - București : Litera, 2024
vol.
ISBN 978-630-319-956-6
Vol. 2. - 2024. - ISBN 978-630-319-871-2
821.133.1

PARTEA A DOUA

I

ÎNTOARCEREA LA BORD

Primele clipe fură hărăzite bucuriei revederii. Lordul Glenarvan nu voise ca nereușita cercetărilor să risipească buna dispoziție a prietenilor săi. De aceea primele lui cuvinte au fost:

– Să avem încredere, prieteni! Să avem încredere! Căpitanul Grant nu este cu noi, dar suntem siguri că-l vom regăsi!

Și aceasta fu de ajuns ca să redea nădejdea pasagerilor de pe *Duncan*.

Într-adevăr, lady Helena și Mary Grant trecuseră prin toate emoțiile așteptării, în timp ce barca se înapoia spre iaht. De sus de pe punte, ele încercau să-i numere pe cei ce se întorceau la bord. Fata, când se simțea cuprinsă de deznădejde, când, dimpotrivă, își închipuia că-l vede pe Harry Grant. Îi bătea inima să-i iasă din piept; nu putea scoate un cuvânt; abia de se mai putea ține pe picioare. Lady Helena își petrecuse brațele în jurul mijlocului ei. John Mangles, fără să scoată un cuvânt, stătea lângă Mary Grant, uitându-se spre barcă; ochii săi de marinar, obișnuiți să descopere de departe obiectele, nu-l zăreau pe căpitan.

– E acolo! Vine! Tată dragă! murmura fata.

Dar șalupa apropiindu-se, iluzia dispărea. Călătorii nu ajunseseră încă la o sută de brațe (150 metri) de bord, când nu numai lady

Helena și John Mangles, dar chiar și Mary Grant, cu ochii înecați în lacrimi, pierduseră orice speranță. Era timpul ca lordul Glenarvan să se suie la bord și să-i liniștească.

După primele îmbrățișări, Glenarvan le povesti soției sale, fetei și lui John Mangles cele mai de seamă întâmplări din timpul expediției și, mai înainte de toate, le comunică noua interpretare a documentului, pe care o datorau iscusinței lui Jacques Paganel. El îl lăudă și pe Robert, de care Mary trebuia pe drept cuvânt să se simtă mândră. Curajul lui, devotamentul, primejdiile prin care trecuse, totul fu amintit de Glenarvan în așa fel, încât băiatul n-ar fi știut unde să se mai ascundă, dacă nu s-ar fi aflat în brațele surorii lui.

– Nu trebuie să roșești, Robert, îi spuse John Mangles, te-ai purtat ca un vrednic fiu al căpitanului Grant.

Maiorul întinse brațele spre băiat, sărutându-l apoi pe obrajii încă umezi de lacrimile surorii lui.

Nu vom mai povesti în amănunțime felul în care cei rămași la bord i-au primit pe maior și pe geograf, și gândurile bune ce le-au închinat generosului Thalcave. Lui lady Helena îi păru rău că nu putea strânge mâna viteazului indian. Mac Nabbs, după primele îmbrățișări, intrase în cabina lui și își rădea barba, cu o mână calmă și sigură. Cât despre Paganel, el zbura de la unul la altul, ca o albină, „extrăgând” sucii complimentelor și al zâmbetelor. Voia să strângă în brațe tot echipajul lui *Duncan* și, susținând că lady Helena și Mary Grant fac și ele parte din echipaj, începu cu ele îmbrățișările, spre a le sfârși cu Olbinett.

Stewardul crezu că cea mai bună răsplată pentru o manifestare atât de frumoasă era să anunțe dejunul.

– Dejunul? exclamă Paganel.

– Da, domnule Paganel, răspuse Olbinett.

– Un dejun adevărat, pe o masă adevărată? Cu tacâm și șervete?

– Fără îndoială, domnule Paganel.

Lady Helena și Mary Grant trecuseră prin toate emoțiile așteptării...

– Și nu vom mânca nici pastramă, nici ouă răскоapte, nici mușchi de struț?

– Vai, domnule! răspuse bucătarul șef, lovit în amorul său propriu.

– N-am vrut să te jignesc, prietene, spuse savantul zâmbind. Dar de o lună încoace, așa ne-a fost obiceiul; când mâncam nu ne așezam la masă, ci pe jos, în afară de cazul când eram cocoțați în copaci. Dejunul ce ni l-ai anunțat, vezi bine că mi s-a părut un vis, o închipuire, o himeră!

– Hai atunci să constăți că e real, domnule Paganel! răspuse lady Helena, care nu-și putea stăpâni râsul.

– Iată brațul meu, spuse geograful galant.

– Milord nu-mi dă niciun ordin pentru *Duncan*? întrebă John Mangles.

– După masă, scumpul meu John, răspuse Glenarvan, după masă vom discuta în familie programul noii noastre expediții.

Pasagerii iahtului și tânărul său căpitan coborâră în careu. Mecanicului i se dădu ordin să mențină mașinile sub presiune, pentru a putea porni la primul semnal.

Maiorul, proaspăt ras, împreună cu ceilalți călători, care-și schimbaseră hainele în grabă, luară loc la masă.

Toți laudară dejunul lui Olbinett, calificându-l ca excelent, mai bun chiar decât minunatele ospețe din pampas. Paganel mânca de două ori din fiecare fel, „din distracție“, cum spunea el.

La acest cuvânt nefericit, lady Glenarvan întrebă dacă amabilul francez mai căzuse vreodată în păcatul lui obișnuit. Maiorul și lordul Glenarvan se priviră surâzând. Paganel, râzând din toată inima, făgădui „pe cuvânt de onoare“ să nu mai fie niciodată distrat în restul călătoriei; apoi povesti foarte glumeț despre confuziile lui de limbă și despre studiul lui serios în legătură cu opera lui Camoëns.

– La urma urmei, adăugă el încheindu-și povestirea, tot răul e spre bine, și eu nu regret greșeala făcută.

– De ce, bunul meu prieten? îl întrebă maiorul.

– Fiindcă știu astăzi nu numai spaniola, dar și portugheza. Vorbesc două limbi în loc de una!

– Pe legea mea, la asta nu m-am gândit, răspuse Mac Nabbs. Felicitările mele, sincerele mele felicitări!

Îl aplaudară pe Paganel, care între timp nu pierdea nicio îmbucătură. Mânca și vorbea în același timp. Dar nu observa un amănunt, care nu scăpă însă lui Glenarvan: atențiile lui John Mangles pentru vecina sa

de masă, Mary Grant. Un semn ușor al lui lady Helena îl informă pe Glenarvan că „așa stau lucrurile!“ Glenarvan îi privi pe cei doi tineri cu o simpatie caldă și i se adresă lui John Mangles, întrebându-l cu totul altceva.

– Și cum a decurs călătoria, John?

– În cele mai bune condiții, îi răspuse căpitanul. Numai că ne-am luat calea întoarsă prin strâmtoarea Magellan, milord.

– Cum! exclamă Paganel. Ați trecut pe la Capul Horn fără ca eu să fiu de față?

– Spânzură-te acum! îi spuse maiorul.

– Egoistule! Vrei să iei o bucată din funia mea, de-mi dai sfatul ăsta? îi replică geograful.

– Haide, scumpul meu Paganel, răspuse Glenarvan, nu poți fi pretutindeni în același timp, să traversezi câmpia pampasului și să treci tot atunci și pe la Capul Horn.

– Asta nu mă împiedică să regret, replică savantul.

Dar ceilalți nu mai insistară și-l lăsară în pace. John Mangles începu să le povestească despre călătoria lui *Duncan*: trecând pe lângă coasta americană, el cercetase toate arhipelagurile occidentale, fără a găsi vreo urmă a *Britanniei*. La Capul Pilarez, la intrarea în strâmtoare, întâmpinând vântul în față, cotise înspre sud; *Duncan* trecu apoi pe lângă insulele Deznădejdiei, se urcă până la paralela 37° latitudine australă, lăsă în urmă Capul Horn, Țara de Foc și, trecând prin strâmtoarea Le Maire, își urmă drumul pe coastele Patagoniei. Avură de înfruntat furtuni teribile în dreptul Capului Corrientes, aceleași furtuni abătute atât de violent și asupra călătorilor noștri în pampas. Dar iahtul rezistă bine și John Mangles se învârti trei zile în larg până ce focurile de pușcă îi vestiră sosirea călătorilor, așteptați cu atâta nerăbdare.

– Cât despre lady Glenarvan și miss Grant, spuse comandantul lui *Duncan*, ar fi nedrept să nu li se recunoască un curaj deosebit.

Furtuna nu le-a înspăimântat, și dacă au manifestat oarecare temeri, au fost numai atunci când se gândeau la prietenii care rățăceau prin câmpiile Republicii Argentina.

Astfel își termină John Mangles povestirea; lordul Glenarvan îl felicita și spuse apoi, adresându-se lui Mary Grant:

– Draga mea miss, observ că John Mangles remarcă marile dumitale calități și sunt fericit că te simți bine la bordul navei sale!

– Cum aș putea să nu mă simt bine? răspunse Mary, privind-o pe lady Helena și pe tânărul căpitan.

– O, sora mea te iubește mult, domnule John, spuse Robert, și te iubesc și eu!

– Împărtășesc aceleași sentimente, scumpul meu copil, răspunse John Mangles, puțin tulburat de cuvintele lui Robert, care o făcură și pe Mary Grant să roșească ușor. Apoi, împingând convorbirea pe un teren mai sigur, adăugă: Fiindcă am isprăvit povestea călătoriei lui *Duncan*, n-ar vrea milord să ne dea câteva amănunte despre drumul său de-a curmezișul Americii și despre isprăvile tânărului nostru erou?

Nicio povestire nu putea fi mai plăcută lui lady Helena și lui Mary Grant. Lordul Glenarvan se și grăbi să le satisfacă curiozitatea. El luă pe rând întâmplare cu întâmplare, povestindu-le toată călătoria de la un ocean la celălalt. Trecerea Anzilor Cordilieri, cutremurul de pământ, dispariția lui Robert, condorul care l-a răpit, focul de pușcă al lui Thalcave, episodul cu lupii roșii, devotamentul băiatului, sergentul Manuel, inundația, refugiul pe ombu, tromba, noaptea pe malul Atlanticului. Amănuntele vesele sau înfricoșătoare treziră când bucuria, când groaza ascultătorilor. Nenumăratele întâmplări povestite le făcură pe Mary și pe lady Helena să-l mângâie pe Robert în timpul povestirii. Niciodată n-a fost vreun copil atât de îmbrățișat.

Când lordul Glenarvan își isprăvi povestirea, el mai adăugă:

– Acum, prieteni, să ne gândim la prezent; trecutul va fi uitat, dar viitorul e al nostru; să revenim la căpitanul Grant.

Dejunul era sfârșit; comesezii se întoarseră în salonul lui lady Glenarvan și, așezându-se în jurul unei mese pline cu planisfere și hărți, începură să dezbată planurile lor asupra viitorului.

– Scumpa mea Helena, începu lordul Glenarvan, urcându-mă la bord ți-am spus că naufragații de pe *Britannia* nu se întorc cu noi, dar că avem mai mult ca oricând nădejdea să-i regăsim. Traversând America, am căpătat convingerea, sau mai bine zis siguranța, că naufragiul n-a avut loc nici pe coastele Pacificului, nici pe cele ale Atlanticului. Așa stând lucrurile, ne-am dat seama că interpretarea documentului era greșită. Din fericire, prietenul nostru Paganel, străfulgerat deodată de inspirație, a descoperit greșeala. Ne-a demonstrat că urmăm o cale greșită. El a interpretat din nou documentul într-un chip care nu ne mai lasă nicio îndoială. E vorba de documentul scris în franțuzește; l-aș ruga pe Paganel să-l explice aici, încă o dată, pentru ca nimeni să nu mai aibă, ca și mine, nicio urmă de îndoială în această privință.

Savantul, invitat să vorbească, nu se lăsă rugat; el dădu explicațiile asupra cuvintelor *gonie* și *Indi* în modul cel mai convingător, deducând cuvântul *Australia* din *austral*; căpitanul Grant, presupuse Paganel, după ce părăsise Peru, în drum spre Europa, a putut fi târât de curențele sudice ale Pacificului, odată cu nava lui avariata, până la țărmurile australiene; în sfârșit, ipotezele lui ingenioase și concluziile sale juste obținură până și aprobarea totală a lui John Mangles, care era de obicei un om cu discernământ și nu se lăsa ușor purtat de imaginație.

Când Paganel isprăvi cele ce avea de spus, Glenarvan îl anunță că *Duncan* va porni imediat către țărmurile Australiei.

Totuși maiorul, înainte de a se da ordinul de pornire spre est, ceru îngăduința să facă o ultimă observație.

– Continuă, maiorule, spuse Paganel.

– Spune, Mac Nabbs, răspuse Glenarvan.

– Nu vreau să slăbesc cu nimic argumentele prietenului meu Paganel, spuse maiorul, și cu atât mai puțin să le resping. Le găsesc serioase, chibzuite și vrednice de toată atenția noastră, și ele trebuie să fie pe drept cuvânt baza viitoarelor noastre cercetări. Dar țin să le supunem unui ultim examen, pentru ca valoarea lor să fie incontestabilă.

Nu știau unde voia să ajungă Mac Nabbs cu prudența lui. Toți îl ascultau cu oarecare neliniște.

– Continuă, maiorule, spuse Paganel. Sunt gata să răspund la toate întrebările dumitale.

– Nimic mai simplu, răspuse maiorul. Când am studiat cele trei documente acum cinci luni în golful Clyde, interpretarea lor ni s-a părut evidentă. Locul naufragiului nu părea să fie altul decât coastele occidentale ale Patagoniei. În această privință nu exista nici măcar o umbră de îndoială.

– E o reflecție foarte justă, răspuse Glenarvan.

– Mai târziu, reluă maiorul, când Paganel, într-un moment de distracție providențială, se îmbarcă pe vasul nostru, și i se supuseră documentele, aprobă și el fără rezerve cercetările noastre pe coasta americană.

– Este adevărat, răspuse geograful.

– Și totuși, ne-am înșelat, răspuse maiorul.

– Ne-am înșelat, repetă Paganel. Dar ca să te înșeli, Mac Nabbs, înseamnă să fii om, în timp ce ca să persisti în greșeală înseamnă să fii nebun.

– Așteaptă, Paganel, răspuse maiorul. Nu te înflăcăra. Nu vreau nicidecum să spun că cercetările noastre trebuie să se continue în America.

– Atunci ce dorești? răspuse Glenarvan.

– O mărturisire, nimic mai mult decât mărturisirea că Australia poate să pară numai locul naufragiului, tot atât de bine cum părea altă dată America.

– O recunoaștem bucuroși, răspuse Paganel.

– Iau act, reluă maiorul, și profit de asta, ca să vă atrag atenția să nu vă încredeți prea ușor în aceste evidențe succesive și contradictorii pe care vi le oferă închipuirea voastră. Cine știe dacă după Australia n-o

să ne prezinte aceleași certitudini o altă țară, și dacă și aceste cercetări vor fi zadarnice, nu ni se va părea iarăși „evident“ că va trebui s-o luăm de la capăt în altă parte?

Glenarvan și Paganel se uitară unul la altul. Erau izbiți de justetea observațiilor maiorului.

– Doresc deci, reluă Mac Nabbs, să mai examinăm încă o dată documentele și hărțile înainte de a porni spre Australia. Să cercetăm pe rând toate punctele prin care trece paralela 37° și să vedem dacă nu întâlnim și o altă țară despre care documentul ar putea să ne dea o indicație precisă.

– Nimic mai ușor, răspuse Paganel. Căci, din fericire, uscatul nu-i frecvent la această latitudine.

– Să vedem, spuse maiorul, desfășurând un planisfer englez întocmit după sistemul de proiectare Mercator¹ și care înfățișa privirii întregul glob.

Întinseră harta în fața lui lady Helena și se așezară astfel, încât cu toții să poată urmări demonstrația lui Paganel.

– Așa cum v-am arătat până acum, spuse geograful, paralela 37°, după ce străbate America de Sud, întâlnește insulele Tristan d'Acunha. Dar eu susțin că niciunul dintre cuvintele documentului nu se referă la aceste insule.

După ce examină cu scrupulozitate documentele, călătorii fură siliți să admită că Paganel avea dreptate și în unanimitate renunțară la Tristan d'Acunha.

– Să continuăm, reluă geograful. Ieșind din Atlantic, trecem cu două grade la sud de Capul Bunei Speranțe și intrăm în Oceanul Indian. În drumul nostru se găsește un singur grup de insule,

¹ Mercator – geograf flamand, fondatorul geografiei matematice. Sistemul de proiectare care-i poartă numele constă în a reprezenta gradele de longitudine prin drepte paralele egal depărtate și gradele de latitudine prin drepte paralele perpendiculare pe primele.

arhilepagul Amsterdam. Să le supunem aceluiași control făcut și în Tristan d'Acunha.

După o cercetare minuțioasă renunțară și la insulele Amsterdam. Niciun cuvânt întreg sau trunchiat, francez, englez sau german nu se potrivea cu numele acestui grup de insule din Oceanul Indian.

– Ajungem acum în Australia, reluă Paganel. Paralela 37° întâlnește acest continent la capul Bernouilli și îl părăsește prin golful Twofold. Veți admite, ca și mine, fără să forțăm textele, că *stra*, acest cuvânt englezesc, și franțuzescul *austral* se pot aplica numai Australiei. E atât de evident, încât nu mai insist.

Cu toții aprobară concluzia lui Paganel. Această interpretare înlătură orice altă ipoteză.

– Să mergem mai departe, spuse maiorul.

– Să mergem, răspuse geograful. Călătoria e ușoară. Părăsind golful Twofold, străbatem porțiunea de mare care se întinde la est de Australia și întâlnim Noua Zeelandă. Mai întâi țin să vă reamintesc: cuvântul *contin* din documentul francez arată fără doar și poate că e vorba de un „continent“. Căpitanul Grant n-a putut să-și găsească adăpost în Noua Zeelandă, care nu e decât o insulă. Oricum ar fi, cercetați, comparați, răsuciți cuvintele, și vedeți dacă, prin imposibil, ele ar putea să aibă vreo legătură cu acest nou ținut.

– Niciuna, răspuse John Mangles, care cercetase până atunci minuțios documentele și planisferul.

– Nu, spuseră cei care-l ascultau pe Paganel și cu ei maiorul însuși. Nu. Nu poate fi vorba de Noua Zeelandă.

– Și-acum, reluă geograful, din tot acest spațiu imens care desparte Noua Zeelandă de coasta americană, paralela 37° nu străbate decât o mică insulă aridă și pustie.

– Cum se numește insula? întrebă maiorul.

– Uitați-vă pe hartă. E Maria Tereza, despre care nu există nicio urmă în cele trei documente.

– Nicio urmă, într-adevăr, răspuse Glenarvan.

– Vă las, deci, prieteni, să hotărâți dacă, după toate probabilitățile, nu e vorba despre continentul australian.

– Evident, răspuseră într-un glas călătorii și comandantul lui *Duncan*.

– John, întrebă atunci Glenarvan, ai destule provizii și destui cărbuni?

– Da, milord. M-am aprovizionat din belșug la Talcahuano. De altfel ne vom putea foarte lesne îmborsăști combustibilul în portul Cap.

– Ei atunci, dă-i drumul...

– Încă o observație, spuse maiorul, întrerupându-și prietenul.

– Spune, Mac Nabbs.

– Oricâte garanții de succes ne-ar oferi Australia, n-ar fi mai bine să poposim pentru o zi sau două în insulele Tristan d'Acunha și Amsterdam? Acestea se găsesc în drumul nostru și deci nu ne abatem deloc. Așa vom ști dacă *Britannia* n-a lăsat pe acolo vreo urmă a naufragiului ei.

– Neîncrăzătorul ăsta de maior, strigă Paganel, o ține morțiș.

– Țin mai ales să nu ne întoarcem pe urmele propriilor noștri pași, dacă din întâmplare nu ni se realizează speranțele cu Australia.

– Este bine-venită prevederea ta, răspuse Glenarvan.

– Și nu eu voi fi acela care să te împiedic. Dimpotrivă, replică Paganel.

– Atunci, John, răspuse Glenarvan, să pornim spre Tristan d'Acunha.

– Chiar acum, milord, răspuse căpitanul, care urca pe punte, în timp ce Robert și Mary Grant își manifestau recunoștința față de lordul Glenarvan cu cele mai calde cuvinte.

În curând, îndepărtându-se de coasta americană și îndreptându-se înspre est, *Duncan* spinteca cu prova lui zveltă apele Oceanului Atlantic.

II

TRISTAN D'ACUNHA

Dacă iahtul ar fi urmat linia Ecuatorului, cele o sută nouăzeci și șase de grade care despart Australia de America, sau mai exact Capul Bernouilli de Capul Corrientes, asta ar fi însemnat unsprezece mii șapte sute șazeci de mile geografice (4 900 leghe). Dar pe paralela 37°, aceste o sută nouăzeci și șase de grade, din cauza formei globului, nu reprezintă decât nouă mii patru sute optzeci de mile (4 000 leghe). De la coasta americană până la Tristan d'Acunha sunt două mii o sută de mile (875 leghe) distanță, pe care John Mangles spera s-o parcurgă în zece zile, dacă vânturile din răsărit nu i-ar fi întârziat. Dar el nu avu motive să fie nemulțumit, căci spre seară vântul se liniști simțitor. În cele din urmă își schimbă direcția și *Duncan* avu prilejul să-și desfășoare toate neasemuitele lui calități pe o mare liniștită.

Călătorii își reluară chiar din aceeași zi viața de bord. Nu aveai impresia că lipsiseră o lună de zile de pe vas. Sub ochii lor se întindeau, după apele Pacificului, acelea ale Atlanticului. În afară de unele nuanțe deosebite, toate mările seamănă. Natura, după ce îi supusese la încercări atât de grele, le era acum prietenă. Oceanul era liniștit, vântul prielnic, și pânzele, umflate de brizele de apus, veniră în ajutorul aburilor din cazane.